

Program

Středy

Večerní program | 19:30 **s pořadem Sen o létání**

🕒 90 minut | 📍 digitální planetárium

Večerní pozorování | 21:30

🕒 60 minut | 📍 hvězdárna | 📡 jen za jasné oblohy

Pátky

Podvečerní program pro děti | 17:30 **kromě 22. 5.** **aneb Planetárium pro nejmenší**

pořad vhodný pro diváky ve věku od 5 do 8 let
v doprovodu dospělé osoby

🕒 60 minut | 📍 digitální planetárium

Večerní program | 19:30 **kromě 22. 5.** **s pořadem Voyager**

🕒 90 minut | 📍 digitální planetárium

Večerní pozorování | 21:30 **kromě 22. 5.**

🕒 60 minut | 📍 hvězdárna | 📡 jen za jasné oblohy

Soboty

Pozorování Slunce | 15:00

🕒 30 minut | 📍 hvězdárna | 📡 jen za jasné oblohy

Odpolední program pro děti | 16:30 **s pohádkou Polaris**

pořad vhodný pro diváky ve věku od 8 let
v doprovodu dospělé osoby

🕒 90 minut | 📍 digitální planetárium a hvězdárna

Večerní program | 19:30 **s pořadem Explore**

🕒 90 minut | 📍 digitální planetárium

Večerní pozorování | 21:30

🕒 60 minut | 📍 hvězdárna | 📡 jen za jasné oblohy

Další akce

| 14. 5. 18:00 | Úplné zatmění Slunce

Petr Horálek 🕒 90 minut | 📍 digitální planetárium

Úplné zatmění Slunce. Úkaz, který lidstvo fascinoval už od nepaměti, ať již svou krásou nebo jako nebeské znamení. V minulosti se ho lidé obávali, nyní je studnicí nespočtu vědeckých objevů. Za úkazem ale cestují i nadšenci z celého světa, kteří vědě neholdují. Překonávají tisíce kilometrů jen pro ten podmanivý několikaminutový pohled k nebi. Každý výlet za úplným zatměním Slunce je zároveň mnohdy úžasný příběh a lidé příběhy milují. Jeden z nich se také odehrál během strastiplné expedice za úplným zatměním Slunce 8. dubna 2024 do Mexika. Tříčlenná skupina českých astrofotografů nejen že za úkazem vycestovala, ale natočila i krátký autorský dokumentární film, který formou tří dějových rovin zprostředkovává autenticky zachycenou atmosféru při pozorování tohoto podmanivého úkazu. A právě tento dokument na přednášce uvidíte. Přijďte si užít úžasný zázrak ve stínu Měsíce!

Foto: Petr Horálek, Josef Kujal, Milan Hlaváč

| 22. 5. | Muzejní noc 🕒 18:00 - 24:00 | 📍 hvězdárna

Hvězdárna a planetárium v Hradci Králové v rámci Muzejní noci otevře své brány v době od 18:00 do 24:00. Pokud nám bude přát jasná obloha, nahlédneme společně našimi novými i historickými dalekohledy do vesmíru nebo alespoň po okolí hvězdárny. Lákadlem k návštěvě může být i v Čechách nejstarší funkční malé Zeissovo projekční planetárium, které mnohé z vás vrátí zpět do dětských let. Nejen to na vás bude čekat na naší hvězdárně, a tak si přijďte užít spolu s námi noc pod hvězdami!

| 28. 5. 18:00 | Největší pikantnosti „hvězd“

Martin Cholasta 🕒 90 minut | 📍 digitální planetárium

Květen je měsícem lásky, a tak si dovolíme přispět těmi nejkrásnějšími i nejšílenějšími příběhy a zajímavostmi, které se ukrývají mezi souhvězdími. K většině souhvězdí na naší obloze se totiž vážou staré řecké či římské báje, které obsahují doslova vše. Na starost si to vezme skvělý vypravěč Martin Cholasta, takže se rozhodně máte na co těšit. Povídání okořeníme i kvízem, takže chytré telefony s sebou! A jak téma naznačuje, povídání je určeno pro světa znalé posluchače.

Foto měsíce

Vzpomínáte na rok 2024? Před dvěma lety se na Slunci odehrálo nevídané divadlo. Aktivní oblast slunečních skvrn AR 3664 rozpoutala sérii erupcí, které vyvolaly nejsilnější polární záře za poslední čtvrtstoletí. Sluneční skvrny jsou oblasti se silným magnetickým polem, kde je povrch Slunce o něco chladnější než okolí. Právě složitá magnetická pole v těchto oblastech mohou vést k náhlému uvolnění energie – slunečním erupcím, které mohou kromě polárních září ovlivňovat také družice na oběžné dráze, radiovou komunikaci nebo navigační systémy. Tato mimořádně aktivní oblast na povrchu Slunce produkovala několik velmi silných erupcí a výronů koronální hmoty, které zamířily směrem k Zemi. Po jejich dopadu do zemské magnetosféry se obloha rozzářila polárními zářemi pozorovatelnými i z oblastí, kde jsou jinak velmi vzácné, včetně střední Evropy. Na snímku je AR 3664 zachycena pomocí H-alfa filtru, který umožňuje sledovat jemné struktury ve sluneční chromosféře. Díky němu lze pozorovat například filamenty, protuberance nebo dynamické změny v okolí aktivních oblastí.

Použitá technika: Dalekohled LUNT LS60THa, astronomická kamera ZWO ASI 585 MC a TeleVue Powermate 2.5x.
Foto: HPHK / Michal Šrejber

Kosmické události – květen 2026

Planety

Merkur	na konci měsíce večer nízko nad SZ obzorem
Venuše	večer vysoko nad Z obzorem
Mars	nepozorovatelný
Jupiter	v první polovině noci
Saturn	nepozorovatelný
Uran	nepozorovatelný
Neptun	nepozorovatelný

Měsíc

1. 5. Měsíc v úplňku (18:23)
9. 5. Měsíc v poslední čtvrti (22:10)
16. 5. Měsíc v novu (21:01)
23. 5. Měsíc v první čtvrti (12:11)
31. 5. Měsíc v úplňku (9:45)

4. 5.	5 h	Měsíc v konjunkci s α Sco (Antares)
4. 5.	23 h	Měsíc v odzemi (405 816 km)
13. 5.	8 h	Měsíc v konjunkci s Neptunem
13. 5.	20 h	Měsíc v konjunkci se Saturnem
14. 5.	16 h	Merkur v horní konjunkci se Sluncem
17. 5.	15 h	Měsíc v přizemí (358 082 km)
19. 5.	3 h	Měsíc v konjunkci s Venuší
20. 5.	14 h	Měsíc v konjunkci s Jupiterem
20. 5.	19 h	Měsíc v konjunkci s β Gem (Pollux)
22. 5.	15 h	Uran v konjunkci se Sluncem
23. 5.	8 h	Měsíc v konjunkci s α Leo (Regulus)
27. 5.	15 h	Měsíc v konjunkci s α Vir (Spica)
31. 5.	11 h	Měsíc v konjunkci s α Sco (Antares)

Časové údaje jsou uvedené v SEČ.

Zdroj: Rozehnal, J. aj. Hvězdářská ročenka 2026